

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan ändras så att sökande av ändring i pensionsärenden sker i två instanser. I beslut av kyrkostyrelsen som gäller pensionsärenden skall ändring i första instans sökas hos statens pensionsnämnd och i beslut av statens pensionsnämnd söks ändring hos försäkringsdomstolen.

I propositionen föreslås också bestämmelser om en åldersgräns efter vilken en tjänsteinnehavare eller arbetstagare kan omfattas av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan. Vidare föreslås ändringar i hur pensionen bestäms i korta anställningsförhållanden eller sådana som underskrider minimigränsen.

Dessutom föreslås att paragrafen om rehabilitering ändras så att den motsvarar de gällande rehabiliteringsbestämmelserna i annan lagstiftning om arbetspensioner så att de tjänsteinnehavare och arbetstagare som omfattas av kyrkans pensionslag kan beviljas rehabiliteringsförmåner enligt statens pensionslag i tillämpliga delar.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst samt samtidigt som en föreslagen ändring av kyrkolagen. Ändringen av kyrkolagen föreslås i en separat regeringsproposition och gäller sökande av ändring i beslut i pensionsärenden som fattats av kyrkostyrelsen.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Bestämmelserna om ändringssökande i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/1966), nedan *kyrkans pensionslag*, ändrades genom en lag som trädde i kraft den 15 december 1996. Enligt denna lag blev försäkringsdomstolen högsta instans för sökande av ändring i kyrkans pensionsärenden i stället för högsta förvaltningsdomstolen. I motsats till förhållandet i den statliga och kommunala pensionslagstiftningen är systemet för ändringssökande inom kyrkan fortfarande ett system med en instans. När riksdagen godkände bestämmelserna om

ändringssökande inom kyrkan förutsatte den att regeringen sätter i gång en utredning av möjligheten att ändra besvärssystemet i kyrkans pensionslag till ett system med två instanser så att besvär över kyrkostyrelsens beslut i första instans anföras hos en nämnd.

Det föreslås att 7 § 1 mom. kyrkans pensionslag ändras på det sätt som riksdagen har förutsatt så att ändring i sådana beslut som kyrkostyrelsen fattat i pensionsärenden söks genom besvär hos statens pensionsnämnd. Det kan anses ändamålsenligt att statens pensionsnämnd är första besvärinstans eftersom statens pensionslag (280/1966) i tillämpliga delar tillämpas på kyrkans pen-

sionssystem. Genom arrangemanget undviker man också att en särskild organisation inrättas för ett relativt litet antal besvär. Pensionsnämndens beslut skall överklagas hos försäkringsdomstolen. Besvärsmått tillkommer enligt förslaget i enlighet med den nuvarande situationen pensionsökande eller pensionstagare och pensionsökande.

Det föreslås att 7 § 2 mom., som gäller besvärstiden och delgivningen rörande beslut i pensionsärenden, skall ändras så att bestämmelsen förutom kyrkostyrelsens beslut också gäller delgivningen av beslut av statens pensionsnämnd.

Kyrkans pensionslagens 7 a § 3 mom. föreslås bli ändrat så att kyrkostyrelsen skall sända besvärsskriften och utlåtandet om denna till statens pensionsnämnd eller, om besvaren gäller ett beslut av statens pensionsnämnd, till försäkringsdomstolen. Vidare föreslås att besvärinstansen, alltså antingen pensionsnämnden eller försäkringsdomstolen meddelas om ett interimistiskt beslut av kyrkostyrelsen. Paragrafens 4 mom. föreslås bli ändrat så att uttrycket besvärinstans används i stället för försäkringsdomstolen och då alltså omfattar såväl försäkringsdomstolen som pensionsnämnden.

I 7 b § 2 mom. föreslås i enlighet med ovanstående förslag tillägget att pensionsnämnden nämns vid sidan av försäkringsdomstolen.

Bestämmelser om lekmannaedamöter som deltar i behandlingen av ärenden vid försäkringsdomstolen i ärenden som gäller kyrkans pensionsfrågor finns i 5 a och 5 b § lagen om försäkringsdomstolen (14/1958). Bestämmelserna gäller inte sammansättningen av statens pensionsnämnd. Därför föreslås att det till kyrkans pensionslag fogas en ny 7 e § i stället för den 7 e § som upphävdes genom lag 296/1999. Enligt den nya paragrafen deltar de ledamöter som utsetts med stöd av 23 a § statens pensionslag i behandlingen av kyrkans pensionsärenden i statens pensionsnämnd. Av ledamöterna i statens pensionsnämnd skall tre utses bland de kandidater som de centralorganisationer som bäst företräder statens tjänstemän och arbetstagare föreslår. På detta sätt kommer de löntagarorganisationer inom kyrkan som hör till centralorganisationerna att vara företrädna genom sin centralorganisation och det finns inte anledning att utöver företrädarna från centralorganisationerna välja varken särskilda löntagar- eller arbetsgivarrepresentanter

för kyrkan. Genom företrädarna från centralorganisationerna tillgodoses en tillräcklig kännedom om arbetsförhållandena inom kyrkan också i försäkringsdomstolen.

I 1 § 4 mom. föreslås en ändring så att lagen inte gäller en tjänsteman eller arbetstagare före ingången av det år han fyller 14 år. Motsvarande åldersgräns finns bl.a. i 1 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och i 1 § 1 mom. kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga. Att en nedre åldersgräns fastställs är ändamålsenligt eftersom man i kyrkostyrelsens register över arbetsförhållanden numera inte bara för in anställningar som varat minst en månad utan också alla ännu kortare anställningar. Församlingarna har anställda som är yngre än 14 år i olika mindre och tillfälliga arbeten som räknas som arbetsförhållanden.

Till 1 a § föreslås ett nytt 3 mom. bli fogat, enligt vilket en anställning som upphört före den 1 januari 1987 inte skall räknas till pensionstiden när pensionen fastställs för ett anställningsförhållande som varat kortare tid än en månad eller som underskrider den minimigräns som anges i 2 § 1 mom. 4 punkten statens pensionslag. Genom att innesluta korta arbeten i arbetspensionsskyddet försökte man genom en ändring av kyrkans pensionslag som trädde i kraft den 1 januari 1998 säkra att pensionen intjänas också för kortvariga anställningsförhållanden och anställningar som underskrider minimigränsen. Avsikten var dock inte att pension skulle utgå också för anställningar som upphört före den 1 januari 1987 och gällt några dagars sporadiskt arbete.

Med avvikelse från 6 § 1 mom. 3 punkten statens pensionslag föreslås att det till kyrkans pensionslag fogas en ny 4 b §. Från pensionstiden skall enligt den nya paragrafen inte dras av icke-avlönade avbrott i arbetet trots att personen under denna tid skulle ha haft arbete som omfattas av en annan pensionslag, om denna tid utan lön fortgått utan avbrott i kortare tid än en månad. Kortare tider än en månad räknas alltså då till pensionstiden, vilket underlättar och påskyndar registerföringen och pensionsbehandlingen. Arbetsgivarna behöver inte heller särskilt meddela varje oavlönad dag. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 4 § 2 mom. 3 punkten i kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga.

I 5 b § kyrkans pensionslag sägs att för hindrande av arbetsförmåga eller förbätt-

rande av arbets- och förvärvsförmågan kan tjänsteinnehavare, arbetstagare och pensionsstagare ges medicinalvård, utbildning och arbetsterapi. Syftet med verksamheten har varit att förebygga försämrade arbetsförmåga och att förbättra arbets- och handlingskapaciteten hos kyrkans anställda. Rehabilitering och habilitering ges enligt prövning. Efter att de nya bestämmelserna om sådana åtgärder har trätt i kraft på annat håll i lagstiftningen om arbetspensioner har fler personer tagit kontakt och ansökt om rehabilitering och habilitering samt kraven på arbetet och arbetsarrangemangen och på den yrkesinriktade rehabiliteringen ökat. Genom lagarna 618/1991 och 1671/1995 om ändring av statens pensionslag har paragraferna 18 b—18 f § fogats till statens pensionslag. De gäller yrkesinriktad rehabilitering och medicinsk rehabilitering, rehabiliteringspenning, rehabiliteringsstöd och rehabiliterings-tillägg.

I kyrkans pensionslag sägs att en person i tjänste- eller arbetsförhållande till evangelisk-lutherska kyrkan, dess församling, församlingsförbund eller annan sammanslutning av församlingar i tillämpliga delar har rätt till ålders-, invalid- arbetslöshets- och deltidspension enligt samma bestämmelser som en person i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande till staten. Därför anses det motiverat att de rehabiliteringsbestämmelser som finns i statens pensionslag i tillämpliga delar införs i kyrkans pensionssystem. Det föreslås att 5 b § kyrkans pensionslag ändras så att förmånstagare som avses i denna lag beviljas rehabiliteringsförmåner enligt statens pensionslag i tillämpliga delar. De som omfattas av kyrkans pensionslag kommer på detta sätt att komma i åtnjutande av habiliterings- och rehabiliteringsförmåner av samma slag som övriga arbetspensionsförsäkrade och eventuella rehabiliterings- eller pensionsförmåner går inte förlorade.

2. Propositionens verkningar

Verkningarna av de föreslagna ändringarna på pensionsbeloppen och kostnaderna är obetydliga. Kyrkan måste dock bereda sig på att betala statens pensionsnämnd för kostnaderna för behandlingen av kyrkans pensionsärenden. Arbetsmängden vid kyrkostyrelsens pensionsbyrå ökar en aning, likaså ökar ADB-kostnaderna.

Genom rehabiliteringen och rehabiliteringen eftersträvas på sikt mindre pensionsutgifter för kyrkan. Den yrkesinriktade rehabiliteringen är individuell i varje enskilt rehabiliteringsfall. Före åtgärderna skall en rehabiliteringsplan göras upp, vilket inklusive utredningar, arbetsplatsbesök och kontakter är en utdragen process tillsammans med den som skall rehabiliteras och samarbetsparterna. Följaktligen stiger arbetskraftskostnaderna i någon mån.

De årliga kostnaderna för rehabiliteringen kommer att öka främst på grund av att de yrkesinriktade rehabiliteringsperioderna blir längre. Likaså kommer bruket av rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg och ersättningarna av olika rehabiliteringskostnader att öka i framtiden. Genom aktiva rehabiliteringsåtgärder eftersträvas framskjutna pensioneringar av kyrkans anställda och större inbesparingar i pensionsutgifterna än vad satsningarna på rehabiliteringen har varit.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kyrkostyrelsen och i kyrkomötets ekonomiutskott. Kyrkomötets lagutskott har avgett ett utlåtande om propositionen.

Propositionen har diskuterats med företrädare för Akava rf, Kunta-ala Unioni ry och Seurakuntien Viran- ja Toimenhaltijain Liitto SVTL ry.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen ansluter till en separat regeringsproposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 24 kap. 5 a och 10 § kyrkolagen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst samt samtidigt som den ändring av kyrkolagen som föreslås i en separat regeringsproposition och som gäller sökande av ändring i beslut som fattats av kyrkostyrelsen i pensionsärenden.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan av den 20 maj 1966 (298/1966) 1 § 4 mom., 5 b §, 7 § 1 och 2 mom., 7 a § 3 och 4 mom. och 7 b § 2 mom., av dessa lagrum 5 b § sådan den lyder i lag 112/1983 samt 7 § 1 och 2 mom., 7 a § 3 och 4 mom. och 7 b § 2 mom. sådana de lyder i lag 938/1996, samt fogas till 1 a §, sådan den lyder i lag 1372/1997, ett nytt 3 mom., till lagen en ny 4 b § och till lagen en ny 7 e § i stället för den 7 e § som upphävts genom lag 296/1999 som följer:

1 §

Denna lag gäller inte tjänsteinnehavare eller arbetstagare före ingången av det år de fyller 14 år och inte heller de tjänsteinnehavare eller arbetstagare vars på tjänste- eller arbetsförhållande grundade pensionskydd regleras särskilt.

1 a §

En anställning som upphört före den 1 januari 1987 räknas inte till pensionstiden för pension som bestäms för en sådan anställning som avses i denna paragraf.

4 b §

Från pensionstiden avdras sådana avbrott utan lön i arbetet som pågått oavbrutet i minst en månads tid om förmånstagaren under denna tid har haft arbete som omfattats av sådant pensionskydd som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande utländskt pensionskydd.

5 b §

Förmånstagare som avses i denna lag beviljas rehabiliteringsförmåner enligt statens pensionslag i tillämpliga delar.

7 §

Ändring i kyrkostyrelsens beslut i pensionsärenden söks genom besvär hos statens pensionsnämnd. I ett beslut genom vilket förhandsbesked som avses i 22 § lagen om statens pensioner har förvägrats får ändring inte sökas. I pensionsnämndens beslut söks ändring genom besvär hos försäkringsdomstolen. Besvärsmått har pensionssökande eller pensionstagare och pensionsombud. I försäk-

ringsdomstolens beslut får ändring inte sökas.

Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Beslut av kyrkostyrelsen och statens pensionsnämnd får delges part och pensionsombudet med posten. Om inte något annat visas i samband med besvären anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han uppgivit.

7 a §

Om kyrkostyrelsen inte kan rätta det överklagade beslutet så som nämns i 2 mom., skall den inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillställa statens pensionsnämnd eller, om besvären gäller ett beslut av statens pensionsnämnd, försäkringsdomstolen besvärsskriften och sitt utlåtande. Kyrkostyrelsen kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner de krav som anförs i besvären. Om besvären redan har tillställts besvärinstansen, skall kyrkostyrelsen genast underätta denna om det interimistiska beslutet. Ändring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Avvikelse från den tidsfrist som nämns i 3 mom. får göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs på grund av besvären förutsätter det. Ändringssökanden skall då utan dröjsmål underrättas om inhämtandet av tilläggsutredning. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid tillställas besvärinstansen inom 60 dagar från det besvärstiden har löpt ut.

7 b §

Försäkringsdomstolen och statens pen-

sionsnämnd kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om ändring på grund av vägande skäl inte har sökts inom utsatt tid.

7 e §

I behandlingen av ärenden som gäller tillämpningen av denna lag deltar i statenspensionsnämnd de ledamöter som blivit förord-

nade enligt 23 a § lagen om statens pensioner.

Denna lag träder i kraft den .

Denna lag tillämpas när ändring söks i beslut av kyrkostyrelsen som givits efter att lagen trätt i kraft.

Lagens 1 § 4 mom., 1 a § 3 mom. och 4 b § tillämpas på pensioner där pensionsfallet har inträffat efter 1997.

Helsingfors den 8 oktober 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Kulturminister *Suvi Lindén*

Lag

om ändring av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan av den 20 maj 1966 (298/1966) 1 § 4 mom., 5 b §, 7 § 1 och 2 mom., 7 a § 3 och 4 mom. och 7 b § 2 mom.,

av dessa lagrum 5 b § sådan den lyder i lag 112/1983 samt 7 § 1 och 2 mom., 7 a § 3 och 4 mom. och 7 b § 2 mom. sådana de lyder i lag 938/1996, samt

fogas till 1 a §, sådan den lyder i lag 1372/1997, ett nytt 3 mom., till lagen en ny 4 b § och till lagen en ny 7 e § i stället för den 7 e § som upphävts genom lag 296/1999 som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag berör icke tjänsteinnehavare eller arbetstagare, om vars på tjänste- eller arbetsförhållande grundade pensionskydd är särskilt stadgat.

Denna lag gäller inte tjänsteinnehavare eller arbetstagare före ingången av det år de fyller 14 år och inte heller de tjänsteinnehavare eller arbetstagare vars på tjänste- eller arbetsförhållande grundade pensionskydd regleras särskilt.

1 a §

En anställning som upphört före den 1 januari 1987 räknas inte till pensionstiden för pension som bestäms för en sådan anställning som avses i denna paragraf.

4 b §

Från pensionstiden avdras sådana avbrott utan lön i arbetet som pågått oavbrutet i minst en månads tid om förmånstagaren under denna tid har haft arbete som omfattats av sådant pensionskydd som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande utländskt pensionskydd.

5 b §

För förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan kan tjänsteinnehavare, arbetstagare och pensionstagare ges medicinalvård, utbildning och arbetsterapi.

5 b §

Förmånstagare som avses i denna lag beviljas rehabiliteringsförmåner enligt statens pensionslag i tillämpliga delar.

7 §

Ändring i kyrkostyrelsens beslut i pensionsärenden söks genom besvär hos försäkringsdomstolen. I ett beslut genom vilket förhandsbesked som avses i 22 § lagen om

7 §

Ändring i kyrkostyrelsens beslut i pensionsärenden söks genom besvär hos statens pensionsnämnd. I ett beslut genom vilket förhandsbesked som avses i 22 § lagen om

Gällande lydelse

statens pensioner har förvägrats får ändring inte sökas. Besvärsmålsrätt har pensionssökande eller pensionstagare och pensionsombud. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas.

Besvärstiden är 30 dagar från delfåendet av beslutet. Beslut av kyrkostyrelsen får delges part och pensionsombudet med posten. Om inte något annat visas i samband med besvären anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han uppgivit.

Föreslagen lydelse

statens pensioner har förvägrats får ändring inte sökas. *I pensionsnämndens beslut söks ändring genom besvär hos försäkringsdomstolen.* Besvärsmålsrätt har pensionssökande eller pensionstagare och pensionsombud. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas.

Besvärstiden är 30 dagar från delfåendet av beslutet. Beslut av kyrkostyrelsen *och statens pensionsnämnd* får delges part och pensionsombudet med posten. Om inte något annat visas i samband med besvären anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han uppgivit.

7 a §

Om kyrkostyrelsen inte kan rätta det överklagade beslutet så som nämns i 2 mom., skall den inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillstålla försäkringsdomstolen besvärsskriften och sitt utlåtande. Kyrkostyrelsen kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner de krav som anförs i besvären. Om besvären redan har tillställts försäkringsdomstolen, skall kyrkostyrelsen genast underrätta denna om det interimistiska beslutet. Andring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Avvikelse från den tidsfrist som nämns i 3 mom. får göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs på grund av besvären förutsätter det. Andringssökanden skall då utan dröjsmål underrättas om inhämtandet av tilläggsutredning. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid tillställas försäkringsdomstolen inom 60 dagar från det besvärstiden har löpt ut.

Om kyrkostyrelsen inte kan rätta det överklagade beslutet så som nämns i 2 mom., skall den inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillstålla *statens pensionsnämnd eller, om besvären gäller ett beslut av statens pensionsnämnd,* försäkringsdomstolen besvärsskriften och sitt utlåtande. Kyrkostyrelsen kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner de krav som anförs i besvären. Om besvären redan har tillställts *besvärinstansen*, skall kyrkostyrelsen genast underrätta denna om det interimistiska beslutet. Andring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Avvikelse från den tidsfrist som nämns i 3 mom. får göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs på grund av besvären förutsätter det. Andringssökanden skall då utan dröjsmål underrättas om inhämtandet av tilläggsutredning. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid tillställas *besvärinstansen* inom 60 dagar från det besvärstiden har löpt ut.

7 b §

Försäkringsdomstolen kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om ändring på grund av vägande skäl inte har sökts inom utsatt tid.

Försäkringsdomstolen *och statens pensionsnämnd* kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om ändring på grund av vägande skäl inte har sökts inom utsatt tid.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 e §

I behandlingen av ärenden som gäller tillämpningen av denna lag deltar i statens pensionsnämnd de ledamöter som blivit förordnade enligt 23 a § lagen om statens pensioner.

Denna lag träder i kraft den .

Denna lag tillämpas när ändring söks i beslut av kyrkostyrelsen som givits efter att lagen trätt i kraft.

Lagens 1 § 4 mom., 1 a § 3 mom. och 4 b § tillämpas på pensioner där pensionsfallet har inträffat efter 1997.
